רעו א מיי' פ"ח מה' מאכלות אסורות הל' כד סמג עשין סב טושע"ד סי' פג סעיף ג:

רעו ב מיי' פ"ג שם הלכה ד:

[נ"ל הוא שמי]

רעח ג ד מיי' שם הל' יח סמג לאוין קלב טושע"ד סי' פד סעיף ח:

מש"נ

אקונם ואפונם כספתיאם ואכספטיאם ואטונם ה"ז מותר *תנן התם "כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר, ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת, יש לו קשקשת ויש לו סנפיר=דג טהור, יש לו סנפיר ואין לו קשקשת=דג טמא מכדי אקשקשת קא סמכינן, ליכתוב רחמנא "קשקשת" ולא ליכתוב סנפיר? אי כתב רחמנא קשקשת ולא כתב סנפיר הוה אמינא מאי קשקשת סנפיר ואפי' דג טמא, כתב רחמנא סנפיר וקשקשת, והשתא דכתב רחמנא "סנפיר, וקשקשת" ממאי דקשקשת לבושא הוא? דכתיב °ושריון קשקשים הוא[a] °יגדיל תורה ויאדיר. ת"ר ממשמע שנאמר אכול את שיש לו' שומע אני אל תאכל את שאין לו, וממשמע שנאמר 'אל תאכל את שאין לו' שומע אני אכול את שיש לו, ולמה שנאן? לעבור עליו בעשה ולא תעשה °תאכלו מכל אשר במים מה ת"ל: שיכול הואיל והתיר במפורש והתיר בסתם מה כשהתיר במפורש לא התיר אלא בכלים אף כשהתיר בסתם לא התיר אלא בכלים מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוחה ושותה מהן ואינו נמנע ת"ל "תאכלו מכל אשר במים" היכן התיר בכלים דכתיב "את זה תאכלו מכל אשר במים וגו', בימים ובנחלים הוא - דבי אית ליה אכול דלית ליה לא תיכול' הא "בכלים אע"ג דלית ליה אכול, אימא בכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול? לא סלקא דעתך דכתיב °וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים" בימים ובנחלים דלית ליה לא תיכול, הא בכלים אע"ג דלית ליה אכול ואימא במים-כלל "בימים ובנחלים-פרט-כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט "ימים ונחלים אין נעיצין ותריצין לא: "במים" חזר וכלל, הני תרי כללי דסמיכי להדדי בינהו? אמר רבינא כדאמרי במערבא *כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכין זה לזה הטל

כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר. וא"ת מנין היה להם זה לחכמים וכן לעיל (דף סג:) דתניא שאין במיני דגים ממאים אלא ז' מאות מנין היה להם שהתירו בכך את האחר ולכאן למימר מאחר שקרא להם שמות קיים להו הכי שמסר לדורות כך שהם ממאין שכן הוא הכיר את כולם דהא לא משמע במקרא שקרא שמות אלא לבהמות ולעופות שאע"פ שידע שמו של הקב"ה כדדרשינן (במ"ר נרמזית פי"ז) אני ה' (*הוא) שקרא לי אדם הראשון בדגים מיהא לא אתכאן ויש לומר מכל אשר יקרא לו האדם יש לרבות אפי' דגים ולכאן למימר דמאחר קיים להו ואם תמצא לומר שלא קרא להם שמות יש לומר דהכי קיים להו הלמ"מ:

הוה אמינא מאי קשקשת סנפיר.

בפ"ק (לעיל דף כב:) ד"ה מיגדיל

פירשתי דלא שייך כאן לאקשויי וכי מיגדיל קרא לכתוב כדי שלא נטעה כדפריך התם גבי מיגדיל קרא למעוטי ספיקא: **יגדיל** תורה ויאדיר. הרבה אמר לנו מעמים לידע מהו קשקשת: **אימא** בכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול. וא"ת א"כ אם זה תאכלו מאי אהני ליה יש לומר שלא תאמר מה הפרט מפורש מים טובעין ונאסור בורות שיחין ומערות דדרשינן לאיסורא כתב רחמנא תאכלו למימר מה הפרט מפורש גדלים על גבי קרקע להתיר יש לו בבורות שיחין ומערות כימים וכנחלים והא דקאמר בסמוך איפכא הייט למאי דדרשינן להתירא: **לא** ס"ד דכתיב כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת. תימה מאי רחיה היא זו אימא דהאי קרא בתרא קאי אדיוקא דבימים ובנחלים כי ליה לא תיכול הא אית ליה אכול אבל בכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול ותהוי השתא קרא קמא כפשטיה דמה רחיה דתימא קרא קמא אדיוקא וקרא בתרא כפשטיה וי"ל דבקרא קמא אין לחוש אי קאי אדיוקא משום דכתיב ביה אותם תאכלו דמשמע אותם ולא אחרים והרי הוא כמו שכתוב בהדיא ולא אחרים וא"ת והיכי משמע מהאי קרא דשרי בכלים אימא למעוטי מלאו אחת כלומר בכלים ליכא לאו אבל עשה מיהא איכא כדמוכח קרא קמא אפי' בים לו וי"ל דבהאי קרא בתרא לא כתיב לאו והכי כתיב וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הם לכם ובאיזה הוא דכתיב הלאו ושקץ יהיו לכם מבשרם לא תאכלו ועוד דאין זה סברא שיהא בכלים חמורים מימים ונחלים דבים להם סנפיר וקשקשת ממי אסירי ובאין להם סנפיר וקשקשת קילי טפי דליכא בהו אלא עשה והאי שיטא בתרא ניחא טפי דלמה ליה (ג) להתיר בכלים מקרא דים לו ליישמוק ביה מימים ונחלים ואלא ידענא סיפר כלי מקרא דאין לו ולריך לומר דהוה אימא דקרא דאין לו אחת למעוטי כלי מלאו אבל עשה איכא ויש לו אפי' בכלים ממי שרו להכי אינעריך קרא קמא למשרי כלים לגמרי אע"ג דאין לו: במים

אמר רבינא כדאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכין זה לזה אסנפיר וקשקשת אבל מתאכלו קמא מאי למידרש באפי' כספיה וסנפיר וקשקשת לימים ונחלים דסיפא קאי והכי קאמר "תאכלו מכל אשר במים" אפי' בלא סימנין וכגון בשאר מימות שאינן ימים ונחלים "כל אשר לו סנפיר וקשקשת [במים] בימים ובנחלים אותם תאכלו" ולא בלא סנפיר וקשקשת דבימים ונחלים בעי סימנין: היכן התיר בכלים. מאיזה מקרא אתה למד: בימים ובנחלים הוא. דכתבתי לך אותם למעוטי מי שאין לו הא בכלים אע"ג דלית ליה אכול: ואימא בכלים אע"ג דאית ליה, לא תיכול. הא גבי התירא כתיב ומשמע דמהתירא ממעט להו דהכי משמע בימים ובנחלים הוא דתאכלם אבל בכלים לא תאכלם: לא ס"ד. הא גבי איסורא דאל תאכלו אתם אשר אין לו כתיב ומי ימים ונחלים למעוטי כלים והכא על כרחך מאיסורא ממעט להו הלכך על כרחך ריש"ל ומי כי כתיב ימים ונחלים ולא כלים מאיסורא ממעט להו ואותם תאכלו דמשמע ממי שאין לו הא כלים אפי' אין לו אכל כלים אפי' אין לו אכל כלים אפי' אין לו אכל